

Návrh

na skrátene legislatívne konanie o vládnom návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 480/2002 Z. z. o azyľe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

Vláda Slovenskej republiky predkladá návrh na skrátene legislatívne konanie o vládnom návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 480/2002 Z. z. o azyľe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Návrh na skrátene legislatívne konanie sa predkladá v nadväznosti na pretrvávajúcu mimoriadnu situáciu vyhlásenu uznesením vlády Slovenskej republiky č. 142 zo dňa 26.2.2022 v súvislosti s hromadným prílevom cudzincov na územie Slovenskej republiky spôsobeným ozbrojeným konfliktom na území Ukrajiny.

V tejto súvislosti bol vypracovaný návrh zákona, ktorého cieľom je prijatie takých opatrení, ktoré umožnia kontinuálne poskytovať podporu odídencom z Ukrajiny, a to najmä v oblasti ubytovania, s prihliadnutím na ich zraniteľnosť, a v oblasti zdravotnej starostlivosti.

V súčasnosti je poskytovanie podpory odídcov najmä v oblasti ubytovania nastavené tak, že príspevok za ubytovanie odídcov je možné poskytnúť na základe rozhodnutia vlády oprávneným osobám, ktoré takéto ubytovanie poskytujú, najdlhšie za ubytovanie poskytnuté do 30. júna 2024. Tento systém je neefektívny, neadresný, finančne veľmi náročný, a preto do budúcnosti neudržateľný. Zároveň je potrebné v súlade so záväzkami Slovenskej republiky poskytnúť podporu tej skupine odídcov, ktorí si z objektívnych dôvodov nevedia zaistiť sebestačnosť. Z toho dôvodu bol vypracovaný návrh zákona, ktorý zaistí podporu pre novo prichádzajúcich odídcov z Ukrajiny po dobu prvých 120 dní od poskytnutia dočasného útočiska na území Slovenskej republiky a pre vybranú skupinu zraniteľných osôb bez časového obmedzenia. O poskytovaní príspevku už nebude rozhodovať vláda, ale jeho poskytovanie bude po splnení zákonných podmienok vyplývať priamo zo zákona o azyľe.

Upravujú sa aj podmienky ubytovania odídcov v azylových zariadeniach, pričom sa prihliada na obmedzenú kapacitu týchto zariadení. Nanovo sa upravuje poskytovanie niektorých naturálnych náležitostí v azylových zariadeniach a zužuje sa okruh osôb, ktoré budú mať nárok na jednorazový príspevok a integračný príspevok.

V oblasti zdravotnej starostlivosti sa explicitne ustanovuje, že poskytovateľ nebude môcť odmietnuť návrh na uzatvorenie dohody o poskytovaní zdravotnej starostlivosti pri osobe, ktorej bolo v Slovenskej republike poskytnuté dočasné útočisko, pri osobe žiadajúcej o poskytnutie dočasného útočiska, pri azylantovi, pri osobe s poskytnutou doplnkovou ochranou, a ani pri osobe s tolerovaným pobytom, ktorá bola zaradená do programu ochrany obetí, a to ani v prípade, ak by uzatvorením takejto dohody prekročil svoje únosné pracovné zaťaženie.

Tieto opatrenia sú potrebné, aby boli zabezpečené základné ľudské práva a slobody osôb hromadne utekajúcich pred vojnovým konfliktom na naše územie, ako aj osôb, ktoré na území Slovenskej republiky už požívajú ochranu, najmä ochrana života a ľudskej dôstojnosti. Na druhej strane je potrebné opatrenia nastaviť tak, aby sa vzťahovali na odídcov, ktorí reálne

potrebujú pomoc. Neadresné a plošné nastavenie pomoci, ktoré sa realizovalo doteraz, znamená obrovskú záťaž pre verejné financie a môže ohroziť efektívne nakladanie s verejnými prostriedkami.

Vzhľadom na uvedené ako aj pretrvávajúcu mimoriadnu situáciu v súvislosti s hromadným prílevom cudzincov na územie Slovenskej republiky spôsobeným ozbrojeným konfliktom na území Ukrajiny, s dôrazom najmä na možné ohrozenie základných ľudských práv a základných slobôd odídencov sa navrhuje, aby Národná rada Slovenskej republiky schválila vládny návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, a to v súlade s § 89 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.